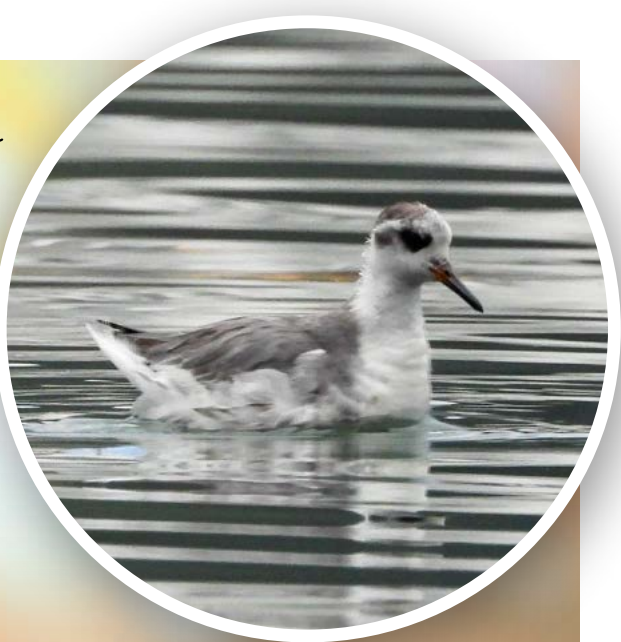

Za terenske sladokusce

PLOSKOKLJUNI LISKONOŽEC (*Phalaropus fulicarius*)

Če bi morali na hitro predstaviti vlogo spolov pri pticah, liskonožcev s tem najverjetneje ne bi zajeli. Pri tej skupini pobreznikov so namreč za ptice običajne vloge spolov obrnjene. Večje in lepše obarvane samice dvorijo samcem in preganjajo vsiljivke ter po izleganju jajc, iščoč novega partnerja, gnezdo zapustijo. Manjši in manj vpadljivo obarvani samci pa kot nekakšni »očetje samohranilci« valjijo in za mladiče skrbijo sami. Izmed dveh v Evropi gnezdečih vrst je ploskokljuni liskonožec redkejši. Evropska populacija gnezdi le na Islandiji in otočju Svalbard ter prezimuje na odprtem morju pred zahodnoafriško obalo. Če ga želimo opazovati pri nas, bo najboljše, da prekrizamo prste in si v času selitve zaželimo močnega ciklona v zahodni Evropi. V primeru, da se to uresniči, pa se hitro odpravimo na kakšno izmed štajerskih akumulacij.

besedilo in foto: **Blaž Blažič**

LAŠKI GAD (*Vipera aspis*)

Laški gad je v Sloveniji razširjen zahodno od reke Soče in je naš najredkejši predstavnik kač iz družine gadov. Je plašen in počasen, če ga vznemirimo, pa se lahko brani z bolečim ugrizom. Njegov strup povzroča lokalno odmrtnje tkiva, oteklino in poškoduje krvnožilni sistem, a ugrizi so zelo redki. Pojavlja se vse do 3000 m n. m., v Sloveniji pa običajno izbira nižje ležeče predele in ga redko najdemo nad 1300 m n. m. Višje ga nadomestita modras (*Vipera ammodytes*) in navadni gad (*Vipera berus*). Vse tri vrste so si med seboj sorodne in zato tudi podobne na pogled. Modrasa od drugih dveh ločimo po rožičku, sestavljenem iz nekaj vrst lusk. Višje nameščene luske na konici gobca laškega gada dajejo vtis, da je njegov gobec zavihan navzgor. Navadni gad nima zavihanega zgornjega roba gobca in je brez rožička. V primerjavi z navadnim gadom in modrasom je cikcakast vzorec pri laškem gadu nepovezan. Vse tri vrste na ozkih stičnih območjih lahko sobivajo in se med seboj celo križajo.

besedilo: **Mojca Vek**, foto: **Leon L. Zamuda**

Na terenu

SPREMENLJIVI PRODNIK (*Calidris alpina*)

Spremenljivi prodnik je najpogostejša vrsta prodnika v Sloveniji. Gnezdi v severnih predelih Evrazije in Amerike ter se čez zimo odseli na obale zmerno toplega pasu. V Sloveniji se redno pojavlja na preletu, nekaj osebkov pa vsako leto na Obali tudi prezimuje. Najdemo ga na poljih, morskih in jezerskih obrežjih ter rečnih brežinah. Velikokrat jih vidimo v večjih jatah po več sto osebkov, v katere pa se znajo pomešati tudi druge vrste pobreznikov. Večino časa so rjave, sive ter bele barve, v svatovskem perju pa se njihov trebuh obarva črno.

besedilo in foto: **Maks Sešlar**

ZELENONOGI MARTINEC (*Tringa nebularia*)

Na jesenskem terenu lahko ob večjih vodnih površinah nemalokrat opazimo skupine manjših ptic, ki se zavzeto prehranjujejo v plitvi vodi. Med njimi je pogosto sam ali v manjših skupinah tudi zelenonogi martinec, največji med našimi martinci. Najlaže ga prepoznamo po sivem trupu z belim trebuhom, dolgih zelenih nogah in dolgem, navzgor ukrivljenem kljunu, s katerim z gladine vode pobira nevretenčarje. Zaradi značilnega oglašanja ga hitro zaznamo tudi v letu, takrat pa lahko na njegovem temnem hrbtu opazimo tudi izrazito belo zajedo v obliki črke V. Gnezdi na barjih severne Evrope in Azije, pri nas se pojavlja na selitvi, redki na Obali tudi prezimujejo. Največkrat ga lahko opazujemo prav na Obali, pa tudi na Cerknškem jezeru in večjih akumulacijskih jezerih, redkeje pa ga lahko opazujemo tudi na poplavljenih kmetijskih površinah.

besedilo: **Jakob Habicht**, foto: **Samo Jerele**